

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Tan Twan Eng, *The Garden of Evening Mists*

Copyright © Tan Twan Eng, 2012
All rights reserved

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Tan Khian Khoon/Shutterstock.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

TWAN TAN, ENG

Grădina cețurilor din amurg / Tan Twan Eng; trad. din lb. eng. și note
de Irina Bojin. – Iași: Polirom, 2013

ISBN print: 978-973-46-4132-1
ISBN ePub: 978-973-46-4328-8
ISBN PDF: 978-973-46-4329-5

I. Bojin, Irina (trad.)

821.621.251-31 = 135.1

Printed in ROMANIA

Tan Twan Eng

**Grădina cețurilor
din amurg**

Traducere din limba engleză și note
de Irina Bojin

**POLIROM
2013**

— Ți-l rup ca pe o surcea, a spus Aritomo, aplecându-se spre el.

N-a mai fost nevoie să traduc. Romash s-a lăsat la pământ. Aritomo i-a dat drumul și s-a îndepărtat precaut.

Timpul și-a reluat scurgerea. Vântul a reînceput să bată. Lupta durase zece, poate cincisprezece secunde, dar păruse mult mai lungă. Lucrătorii s-au repezit să-l ridice pe Romesh. I-a împins deoparte și s-a târât în patru labe înainte să se poată ridica în picioare. A ieșit clătînându-se din grădină, frecându-și încheietura mâinii. N-a privit nici măcar o dată înapoi.

M-am întors spre Aritomo, măcar că nu știam ce i-aș putea spune, dar el intrase deja înapoi în casă. Am ridicat *parang*-ul din iarbă și l-am întins lui Kannadasan.

În seara aceea, când am plecat de la Yugiri, i-am făcut semn cu mâna lui Ah Cheong. Stătea în fața casei și îl aștepta pe Aritomo. Ținea în mână bastonul stăpânului, aceasta fiind ultima lui însărcinare înainte să plece acasă în Tanah Rata pe bicicletă.

Am luat-o pe o cărare care urma liziera junglei și apoi o cotea spre casa mea. Nu mă grăbeam să ajung acasă. Cu toate că eram obosită, adormeam greu și uneori chiar stăteam întinsă în pat, trează, până în zori. Întunericul era plin de voci: gemetele prizonierilor, strigătele gardienilor, plânsetul surorii mele.

Felul în care Aritomo îl bătuse pe Romesh – chiar dacă fusese în legitimă apărare – mă înfricoșase mai tare decât aș fi crezut. Își dezarmase adversarul cu un fel de răceală, de indiferență care mă făceau să cred că nu s-ar fi mulțumit să-i rupă doar brațul dacă acela nu s-ar fi recunoscut învins. Erau multe lucruri pe care nu le știam despre grădinarul japonez, lucruri pe care nu le puteam nici măcar bănuși.

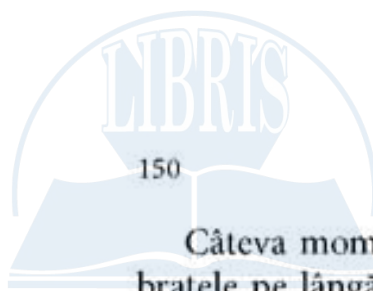
Luminile fermelor și ale bungalourilor clipeau pe versanții văilor. Culegătorii de ceai se grăbeau să ajungă acasă și îmi făceau semne prietenești cu mâna. Gospodinele aprinseseră focurile ca să gătească și mirosul înțepător al fumului se răspândea în aerul înserării, aducând cu el hămăiturile îndepărtate

ale câinilor. Când eram în lagăr, acesta era momentul pe care îl așteptam toată ziua, căci ni se dădea în sfârșit voie să ne întoarcem la colibe noastre. Mergeam aruncând priviri furișe în jur ca să vedem cine scăpase cu viață, cu toate că eram prea secătuiți să mai simțim vreo durere atunci când nu mai zăream un prieten sau o figură cunoscută.

La un moment dat cărarea se despărțea în două. Ajunsă aici, în loc să o iau spre casă, am pornit spre Majuba. La poartă am strigat către gurkha să mă lase să intru. M-am dus în spatele casei, trecând pe lângă Mnemosina și sora ei geamănă, apoi am coborât treptele spre grădina în terase. Atunci când defrișase terenul, Magnus păstrase mare parte din arborii chengal. Liniile geometrice ale grădinilor erau întretăiate de straturile de plante aduse de el din Africa de Sud – arbori ale căror frunze cu margini ascuțite țâșneau din pământ ca frunzele unor uriași morcovi preistorici; strelitii și agapanthus albastre; aloele cu complicatele lor inflorescențe roșii ca brațele unei minore, luptându-se pentru viață în pământul acela străin lor.

În centrul pajiștii era un arc de piatră, acoperit cu tencuială albă, în mijlocul căruia atârna un clopot. Magnus îmi spusese că, pe vremuri, bătaia clopotului anunța sfârșitul zilei de lucru pentru sclavii javanezi care munceau într-o vie din Cape Town. Cu toate că trecuse atâta timp de când îl văzusem prima dată, arcul de piatră încă avea puterea să mă atragă. Simțeam că am dat de ultimul vestigiu al unei civilizații uitate. M-am oprit sub arc, m-am ridicat pe vârfuri și am atins ușor buza clopotului, stârnind ecoul stins al metalului amuțit sub rugină.

Emily stătea în picioare, cu ochii închiși, la marginea unui iaz ornamental. M-am oprit și am privit-o în tăcere. A tras aer în piept și a ridicat piciorul drept. Se mișca atât de încet, că timpul părea că se lungește, iar lumea înconjurătoare îi împrumută energia ei. Mișcărilor îi erau fluide, așa cum apa curge în apă sau aerul se amestecă cu alt aer. Avea atâta grație și forță stăpânită, încât părea să plutească în niște sfere cu gravitație redusă.

Câteva momente mai târziu a revenit la poziția inițială, cu brațele pe lângă șolduri. I-am șoptit numele și s-a întors spre mine, cu mâinile ridicate ca pentru a se apăra.

— Eu sunt, am zis. A fost foarte frumos. *Taijichuan*, nu? Îmi plăcea să mă uit la bătrânii care exersau pe esplanadă.

Trăsăturile i s-au destins, dar o urmă de teamă încă îi mai adăsta în adâncul ochilor.

Stelele licăreau înghețate pe cer. La capătul celălalt al iazului era o statuie de bronz: o față ingenuncheată pe un bloc de granit, printre tulpinile de papură. Ochii ei reci, ațintiți pe veci asupra apei, aveau o privire inocentă. Emily a văzut că mă uitam într-acolo.

— Am pus să se toarne statuia după ce am înmormântat-o pe fetița noastră aici.

— N-am știut că tu și Magnus ați avut o fiică.

— Petronella a trăit doar câteva zile după ce s-a născut, m-a lămurit Emily și fața i s-a întunecat de vechea mâhnire. N-am cunoscut-o pe mama ta. Semănă mult cu ea?

În clipa aceea am înțeles de ce tata nu-l plăcuse niciodată pe Magnus și de ce Emily mă trata cu atâtea menajamente. Am știut fără urmă de îndoială că nu se referea la asemănarea fizică dintre ea și mama mea.

— Amândouă sunteți firi puternice, am spus, alegându-mi cuvintele cu grija cu care alegeam pietrele pentru grădina lui Aritomo.

Emily a părut mulțumită, ba chiar încântată de răspunsul meu.

— Știi, Magnus a vrut să se însoare cu ea, dar, cum era singura fiică a mării familii Khaw, nu-și închipuia viața alături de un umil plantator *ang-moh*.

— Dar tu ți-ai închipuit-o, am zis, amintindu-mi că Emily provenea și ea dintr-o familie înstărită, cu toate că nu atât de renumită ca a mamei.

— A fost mult mai simplu pentru amândoi să locuim aici, a spus Emily. Cameron Highlands e o lume aparte. Sunt sigură că ți-ai dat deja seama. Înainte de război trăiau aici o mulțime

de cupluri interrasiale. La vremea aceea mă gândeam că veniserăm cu toții aici ca să scăpăm de oprobriul societății.

— Cum ai făcut cunoștință cu Magnus?

— Prin verișoara mea, Beng Geok. M-a invitat la o vânătoare de tigri pe muntele Penang. Magnus era și el invitat. Când Beng Geok mi l-a prezentat, nu mi-am putut lua ochii de la el. Apărătoarea pentru ochi... Simțeam că ascunde ceva adânc. Și am vrut să aflu ce. Cu orice chip, a spus, zâmbind. Știi cum și-a pierdut ochiul?

— În Războiul Burilor.

M-a privit drept în ochi:

— Îmi pare rău de ce i s-a întâmplat mamei tale.

M-am îndepărtat câțiva pași, prefăcându-mă că vreau să văd mai bine o pasăre care se așezase pe arcul de piatră.

— Mai mult ca sigur că n-ai gătit nimic pentru seară, a zis Emily. Stai să iei cina cu mine.

— Magnus unde e?

— În Kuala Lumpur. A plecat azi-dimineață devreme. Se duce o dată pe lună ca să ia banii cu care plătește muncitorii.

— De ce nu mi-o fi spus și mie? L-aș fi rugat să-mi ia niște cărți.

— Nu spune nimănui când pleacă și când se întoarce. E mai sigur-*lah*. Mai puține șanse să fie atacat. Ei, rămâi la masă?

Am încuviințat din cap și am urcat scările în urma ei. Când a ajuns sus, s-a oprit și s-a întors spre mine:

— În seara aceea, când l-am cunoscut pe Magnus... am stat pe balcon și am privit luminile Georgetown-ului care se întindea sub noi. Începuse să bureze, dar Magnus nu m-a lăsat să intru în casă. Atunci mi-a recitat versul acela: „Acum pământul doarme noaptea-ntregă, spălat de binecuvântarea tăcută a ploii“. Amintirea i-a îndulcit trăsăturile. L-am rugat să mi-l scrie, dar a refuzat. Și știi ce a zis? „Nu e nevoie să-l scriu, fiindcă n-ai să-l uiți niciodată.“

Am rămas o vreme acolo, bucurându-mă de amurg și de vorbele unui poet necunoscut.

Chiar înainte să intrăm în casă, mi-am amintit ceva:

- Ați vânat tigru?
- Crezi că mi-a mai păsat după ce l-am văzut pe Magnus? Râsul ei zglobiu a răsunat în amurg și în clipa aceea a redevenit fetița de altădată. Gonacii au găsit niște urme, dar de tigru n-au dat. Trebuie că era ultimul rămas în viață prin partea locului. S-a aplecat spre mine și mi-a șoptit: Și vrei să-ți spun ceva? Îmi pare foarte bine că nu l-am mai găsit și nu l-am mai împușcat.
- Și mie îmi pare bine, am zis după o secundă de tăcere.
- Îmi place să cred că e încă în viață, a spus Emily, privind spre munții peste care noaptea se lăsase, și că mai colindă și acum dealurile.

La sfârșitul fiecărei zile, după ce mă întorceam acasă, puneam ceainicul să fiarbă și, cât așteptam, dădeam drumul la radio. Dacă apucam să ascult știrile, aflam de obicei despre încă un plantator care fusese ucis de teroriștii comuniști împreună cu familia lui. Mă așezam pe un scaun, la masă și îmi cufundam mâinile într-un lighean cu apă fierbinte ca să-mi domolesc durerea. Uneori mă dureau așa de tare, că mă așteptam ca apa să se înroșească de sânge. Cel mai tare mă durea mâna stângă, unde cicatricile erau mai roșii decât restul pielii. Privind cioatele degetelor îmi aduceam aminte de șmecheria cu degetul dispărut cu care mă păcăleam tata când eram copil și cum țipam de fiecare dată, îngrozită și încântată în același timp.

Într-o seară, tocmai când îmi muiasem mâinile în apa fierbinte, am auzit o mașină urcând panta abruptă până în dreptul casei. Am auzit motorul oprindu-se, portierele trântite și apoi vocea lui Magnus strigându-mă. Mi-am înfășurat mâna stângă într-un prosop și am ieșit. Era însoțit de un chinez îmbrăcat în jachetă kaki de camuflaj; pantalonii scurți de bumbac, bine călcați, coborau sub genunchi aproape atingând ciorapii albi.

— A, ești acasă. Bine, a zis Magnus. Inspectorul Woo vrea să stea de vorbă cu tine.

Le-am făcut semn să se așeze pe scaunele de rattan de pe verandă. Am intrat în casă, m-am șters pe mâini și mi-am pus mânușile. Am dat radioul mai încet. Când am ieșit pe verandă,

inspectorul Woo, așezat picior peste picior, scotea o țigară din tabachera de argint. I-a oferit una și lui Magnus, dar acesta a refuzat. Era cât pe ce să întind mâna ca să iau una, dar mi-am amintit că nu mai sunt în lagăr: nu mai aveam de ce să strâng țigări ca să le pot da în schimbul vreunui lucru trebuincios.

— Sunteți foarte izolată aici, a zis Woo, scăpărând un chibrit ca să-și aprindă țigara.

— Ce dorește Brigada Specială de la mine?

N-a părut surprins că ghicisem cine este.

— Vrem să plecați din Cameron Highlands. Să vă întoarceți în Kuala Lumpur.

I-am aruncat o privire lui Magnus, apoi mi-am întors ochii către inspector.

— Acum nouă zile, un bandit s-a predat poliției din Tapah. O femeie care făcea parte din Regimentul Trei Perak. Au cartierul general prin zonă. Comandantul știe că locuiți aici, a zis Woo.

Dincolo de alee, câmpiile de ceai se cufundau în întuneric. Un fluture de noapte cu aripile cât palma mea se învârtea în jurul becului de pe verandă, căutându-și drumul spre inima de lumină.

— Credeți că pun ceva la cale împotriva mea?

— Ați adus în fața justiției un număr destul de mare de teroriști comuniști. Și au fost condamnați. Cazul lui Chan Liu Foong v-a atras mulți dușmani. A dat fumul afară cu un șuierat. Se poate ajunge foarte ușor la dumneavoastră. Pe deasupra, tatăl dumneavoastră participă la negocierile pentru independență.

— Nu știam.

— A fost numit consilier în comitetul pentru negocierile pentru *Merdeka*¹.

— Consilier guvernamental?

— Nu. Pentru partea chineză.

— Teoh Boon Hau vrea să elibereze Malaezia de dominația colonială? a rânjit Magnus, clătinând din cap. Mi-e greu să cred.

— Au nevoie de vorbitori de engleză care să reprezinte interesele chinezilor – interesele noastre – la negocieri, a zis Woo.

1. Independență, libertate (malaeză).